

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Sect. 1. Sententiæ adversariorum proponuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95871)

QVÆSTIO VLTIMA.

An existentia sit necessaria omnino ad operandum.

SECTIO I.

Sententia Adversariorum proponuntur.

PRIMA sententia est Thomistarum asserentium existentiam non esse necessariam ad operandum ullo modo, v. g. neque vt conditionem sine qua non, neque vt rationem formalem.

2. Probatur primo: Quia essentia habet suam actualitatem, distinctam ab existentia: ergo bene potest essentia vt sic actualis operari sine existentia. Consequenter patet, quia tota ratio propter quam ab adversariis requiritur existentia, est vt essentia sit ens in actu ad operandum; indicant enim ipsi nullam dari actualitatem præter existentiam, ratione cuius ens operatum constituitur in actu ad operandum, cum ens in potentia non possit actu operari, sed essentia ipsa entis operatiui habet suam actualitatem essentia distinctam ab existentia: ergo ad operandum ens operatum non indiget existentia. Minor hæc sic probatur, quæ etiam erit probatio antecedentis primi, nam antequam essentia habeat existentiam actu habet suam veritatem essentialem, quia hæc est vera propositio ab æterno homo actu essentialiter est animal rationale: propositiones enim æternæ veritatis immutabiles sunt, sed nihil potest esse actuale nisi ab actualitate quam habet, sicut nihil est album nisi ab albedine: sed homo actu essentialiter sine existentia est animal rationale: ergo homo habet actualitatem essentia sine existentia.

3. Secundo sic probatur, quia Sacramenta physice concurrunt ad productionem gratiæ: sed quando actu producunt gratiam non existunt actu: ergo existentia non est necessaria ad operandum. Minor sic probatur, quia gratia producit in instanti in quo desinunt esse Sacramenta, & quando non sunt: sed in tali instanti non possunt existere sacramenta: ergo quando actu producitur gratia non existunt Sacramenta. Hæc minor sic probatur, quia ens successuum non potest esse totum in instanti, sed Sacramenta sunt entia successiva secundum formam: ergo Sacramenta non possunt existere eo instanti quo producitur gratia.

4. Tercio sic probatur, quia dispositiones producunt formam genti eo instanti quo ipsæ iam non sunt: sed perierunt cum forma corrupti: ergo agens ad producendum non indiget existentia.

5. Secunda sententia asserit existentiam non quomodocumque esse necessariam à parte rei ad operandum, sed esse rationem formalem agendi. Hanc sententiam supponit vt certam Pater Hurtado in *Physicis*, disp. 8. sect. 5. §. 105. His verbis. Qui negant existentiam ab essentia distingui necessariam fatentur existentiam esse virtutem & rationem agendi; qui vero eas distinguunt asserunt essentiam esse virtutem actiuam, existentiam vero conditionem sine qua non: sic ille, cum autem ipse Pater Hurt. asserat in metaphysica existentiam neque ratione, neque realiter distingui I. P. Tom. II.

ab essentia, necessario illi fatendum est existentiam esse virtutem, & rationem agendi. Hanc eandem sententiam docet Pater Suarez tom. 2. *Metaphysica*, disp. 31. sect. 10. num. 12. his verbis. Dico secundo, existentia materiæ, & idem proportionaliter est de forma, in re ipsa est id per quod materia causat in suo genere, secundum autem modum significandi apprehenditur vt conditio necessaria, seu vt modus constituens rem in statu sufficienti ad cauendum; vbi à parte rei inquit esse rationem formalem cauendi, licet per intellectum concipiatur existentia vt conditio, & non vt ratio formalis. Probat Pater Suarez his verbis.

Quia sufficienter constat ex dictis de identitate existentia, & actualis essentia; materia enim non causat nisi per entitatem actualem suam essentia; nam secundum eam est in potentia ad formam, & in ea recipit illam, sed in re essentia actualis materiæ non differt ab existentia illius: ergo realiter recipit formam in existentia sua, seu in se ipsa existente vt existens est.

Confirmatur, & declaratur quia neutra ex his causis exercet suum munus, seu causalitatem, nisi in quantum est ens actu, propterea scilicet ens actu distinguitur ab ente in potentia obiectiua, sed huiusmodi actus formaliter & intrinsece constituitur per esse existentia, vt supra probatum est: ergo vtrique ex his causis causat actum prope constituta per esse actualis existentia, illa autem constitutio est per omnimodam identitatem in re, vt ostendimus: ergo causat in quantum est essentia & existentia.

Dices materiam non causare in quantum est ens actu, sed potius in quantum est ens in potentia.

Respondetur inquit Suarez, in his vocibus, esse magnam equiuocationem, tum à potentia receptiua ad obiectiuam, tum habente simpliciter, seu complete ad ens secundum quid seu partiale; materia igitur causat quatenus est in potentia receptiua formæ, & consequenter causat quatenus formam materialem continet aliquomodo, scilicet in potentia passiva, & ideo dici potest etiam esse ens simpliciter, & incompletum non in actu, sed in potentia; at vero non causat quatenus habet esse materiæ; quod est esse partiale, & secundum quid, hoc est in potentia, sed in actu, & ita non causat propterea in suo gradu est ens in potentia obiectiua, sed vt in actu, & hoc modo esse ens in actu, id est extra causas, & extra nihil, & essentia in potentia receptiua alterius actus non sunt opposita; sed potius per se subordinata, non enim potest potentia esse in proxima aptitudine, seu in statu in quo apta sit ad recipiendum suum actum, nisi ipsamet aliquid habeat actuale entitatis, cum potentia ipsa realis ens reale, & extra causas esse debeat, quæ omnia clara sunt.

Vltimo confirmatur, nam causa debet esse proportionata effectui & causalitati suæ, sed causalitas materiæ, vel formæ eo modo quo ab ea progreditur est aliquid existens extra causas, & terminatur ad rem prope est aliquid extra causas vt supra ostensum est: ergo etiam ipsa causat vt existens est: ergo causat quatenus in re est sua existentia.

SECTIO II.

Nostre sententia ponitur.

PRIMA conclusio actualitas existentia est ita necessaria ad operandum actu, vt nullomodo possit causa actu operari sine actuali existentia. Hæc

F. est